

De kracht van t gebed

n verhoal ien t Grunnegers deur Be Kuipers

Grefemeerde kerk ston vrouger persies tegenover n café. Dat café zat ien n vrij groot en wit vaarfd gebaauw van twij verdaipens mit n bovenzoal veur vergoaderns en feesten en op begoane grond t café dus, mit n ollerwetse zinken tap, t woongedailte en nog wat aander roemten en n deurrit opzied. Ien t midden was n rojoale, omlieste deurpertij en aan weerskanten waren hoge roamen, symmetrisch verdaild. Op verdaipen net zukke roamen en boven deur was n soort van balkon mit n iesdern hek en ook weer mit n deur. t Gebaauw haar n schilddak mit op baaide punten twij schosstainen mit zo'n typieze schosstainploat ter bovenop. Zukke karakterestieke gebaauwen tref je wel meer aan ien dörpen op t pladdelaand van Grunnen, t Grunneger Neoclassicisme. En den te bedenken dat ter nõg twij krougen ien dörp waren, n dörp mit n bevolken van nog gain drijdoezend ienwoonders. Meer as haalfschaid van ienwoonders was ook nog grefemeerd en dij moggen vrouger nait ien kroug kommen. Der wer zeker hail wat zopen ien dij tied, dat ter drij krougen n bestoan hebben konden.

Grefemeerde kerk was n groot gebaauw mit n luk, jenteg torentje. n Grode pasterij en vergoaderzoalen stonden der stief tegenaan, n hail complex. Kerk haar zien grootste omvang ien joaren sesteg van veurege aiw, wel twijdoezend leden. Doar zel de babyboom wel mit te moaken had hebben. Mor gloriëtied van kerk was ien eerste helft van veurege aiw. Zai waren eerder mit succes te Hervormde stoatskerk oetgoan en dat haar heur gain wiendaaier legd. De 'Kleine Luyden' waren van oetschot tot n factor van betaikenis worden. Poletiek haren ze grode ienvlound, minister-president Colijn was van de ARP, de partij van Abraham Kuyper. 'Abraham de Geweldege', de grode veurman van grefemeerden, dij eerder zulf ook nog minister-president west het. En Colijn haar Nederland ien crisisjoaren vaast ien zien greep. Schoulstried haren ze ook nog wonnen en christelke schoulen waren opricht ien ale dorpen en steden. Kortom, t grefemeerde volksdail was op toppunt van zien macht.

Ien leste kwart van negentiende aiw dat t gebaauw van café der nog nait ston, was grefemeerde kerk ter al wel. Klaainer en nog zunder vergoaderzoalen. Ook n ziebeuk was nog nait baauwd. Mor grefemeerden waren ien opkomst en laiten heur nait meer onder t mous stoppen.

Op n zeker mement was der n ondernemer dij wel n mit zoalverhuur begunnen wol ien dörp op n leeg stuk laand, tegenover grefemeerde kerk. Hai dainde n aanvraag ien bie t gemaintebestuur. t Was op taikens n stoateg gebaauw, kant n aanwinst veur t dörp. Mor t bestuur van grefemeerde kerk was doar nait blied mit. n Kroug, ploats van verdaarf en slechte mensen en dat liek tegenover heur kerk. Nee, dat kon echt nait!

Doarom begunde kerkenroad - domie veurop - n grode campagne mit stukken ien bokkeblad, petities aan gemainteroad en veul overleg met wetholder. En benoam oproupen tot gebed aan t kerkvolk om de baauw van t nije cafebedrijf tegen te holden. Mor aankommende krougholder trok hom der niks van aan en timmerlu, metseloars en stukedoars bleven gewoon deurgoan mit baauwen en t ienrichten van t gebaauw. Gemainte haar vergunnen nait waaigern kind, ondernemer voldee aan ale wetten en ploatselke regels. t Was kerk en t kerkvolk n doorn ien t oog, mor ze konden der niks aan verandern en zollen heur der wel bie deelleggen mouten en dat begrootte heur slim.

Mor n week veur opening, mit n dikke dunderbui, sloug bliksem ien t splinternije gebaauw dat zodounde haildaal tot grond aan tou opbraandde, ienclusief t nije café. Groot was de consternoatsie en mensen ien dörp waren eerst verbiesterd en verboasd. Mor kerkmensen begrepen t loader toch ook wel, zeker dou domie t heur oetlegde. Joa, zo kin t goan ja...

Mor dou krougholder grefemeerde kerk verantwoordelk hil veur dij bliksemienslag en t opbraanden van zien gebaauw, wer t ienains hail aans. Krougholder sleepte kerk veur t gerecht, omdat hai kerk aansproakelk stelde veur dij bliksemienslag en braand dij der op volgde.

Kerkenroad ontkenne ien dat perses bie hoog en bie leeg ale verantwoordelkaid of oorzoak, direct of iendirect, veur t opbraanden van t gebaauw. Men kon n kerk toch nait verwieten dat bliksem aargens iensloug? Mor ondernemer was vastbesloten en zette deur. Veur hom was t zo dudelk as wat. Hai zaag oorzoak van bliksemienslag en braand wel degelk bie kerk.

Op n zeker mement overzaag de rechter van dit perses de haile zoak en zee: "Ik wait nog nait hou ik hier dommit over beslizen goa, mor oet pepierderij bliekt ien aalsgeval al wél dat wie hier te doun hebben mit n krougholder dij gelooft ien de kracht van t gebed. En mit n kerkenroad dij dat nait dut.

Hou t oflopen is mit t perses? Dat is nait bekend, mor t gebaauw mit café is haildaal vannijs weer opbaauwd en het ter hoast honderd joar stoan, liek tegenover grefemeerde kerk. Ien tachteger joaren is t gebaauw sleupt en der stait nou n modern en lelk nijbaauwhoes.

Ien t begun leefden kerk en café, grefemeerden en openboaren, haildaal bie nkander laangs. Ien verzoelde moatschappij van eerste helft van 20e aiw trokken grefemeerden, roomsen, soziaalen en liberoalen heur apmoal terug op heur aigen terraain en wollen niks van n aander waiten. Mor kroug bleef veur kerk nog laank "een steen des aanstoets".

Tegenwoordeg binnen schaarbe kanten der wel òf. En men zegt dat grefermeerden loader ook wel ais ien dizze kroug zaten, alderdeegs op zundagmirreg.

Sinds 1 juli Groninger verhalen online

De Groninger verhalen van Bé Kuipers staan sinds 1 juli 2012 'los' online via:

 www.contactblad.info/groningerverhalen.html
